

սուս ենք «երեւութապէս», որովհետեւ իրօք եւր չէ, որ սղում ու չքանում է, այլ ինչ- «պճղան, սոցան» եւ նրանց նման սեռա- կանները *պնիզն, *ասիզն, կորած ձեւերի թեքումներն են. ձեւեր, որ մնացած են մէկը հին ու միւրը նոր լեզուի մէջ և կորցրած կերպարանքով. հմմ. պնիզ եւ ասիզ (Թիֆլիս):

Ն. ԱՂՐՈՂԵ

ՓՈՐՈՆՔՆԵՐ ԶՈՒՂՈՎՆԵՐ ԵՒ ՀՆԳՎՈՎՆԵՐ ԲՆՆՔՆԻՐՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Տարեր եւ ժողովուրդական սրգեր):

(Շարունակութիւն)

Տարերս, որոնք լոյս կը տեսնեն հոս, հաւաքած է Ա. Երեմեան Պարսկաստանի հայ ժողովրդեան բերնէն. անոնք յօրինուած են հայ աշուղ-տաղասացներէ, եւ կը ներկայաց- նեն հայ ժողովրդեան ընտանեկան մրմունջ- ները, միջնադարեան տաղասացներու ոգով, տեղ տեղ նաեւ բառերով եւ տողերով: Պահե- ցինք ամբողջութիւնը անվար, իբրեւ ան- գիր բանահիւսութիւններ, իբրեւ նիւթեր հայ ազգագրութեան համար: Գաւառական եւ օտար բառերու բացատրութիւնը պիտի գտնեն ընթերցողները հաւաքման վերջը:

Խմբագր. «Հանդէս Ամսօրեայ»ի:

1. ՍԻՐՈՅ ԵՐԳԵՐ

ա. Իմ կարմիր-կանաչ:

Իմ կարմիր-կանաչ նաչխուն բլրուէ, իջիւր ի բազն,
Առաւօտուն ծաղկունքներն բացվէլոյ չաղն,
Ե՛կ, գնանք, նստենք սալվու չիման ջրի զբազն:

Ա՛յ իմ խանութ-ջանութ,
Խեղքս աս տանութ:

Ա՛յ, բարով եկիր, հազար բարի, հօօր դու ինձ խուր,
Ե՛կ, կշտիս նստիւր, երեսդ բաց, ինձ ուրա- խացուր,

Խեղք խօսման ամ, ամանջման ամ, դէ՛ մին ջուղար տուր:
Ա՛յ իմ խանութ-ջանութ,
Խեղքս աս տանութ:

Ես քեզանից ձեռ չեմ վեռման, քանի որ սող եմ,
Անուշ խօսքերիդ, քաղցր լեզվիդ, ջա՛ն, ես մատաղ եմ,
Բացվել ա ծոցիդ կարմիր վարդն, դէ՛ բաց, թո՛ղ քաղեմ:

Ա՛յ իմ խանութ-ջանութ,
Խեղքս աս տանութ:

Աղորդ որ ջահէլ եար սիրելն շատ ունի ջաֆայ,

Շիւրացուցէլ, ավդալ շինել աս, դալում բերաֆա,

Ծառ չեմ, որ մին էլ նոր կանաչեմ, զօլվ առնեմ սաֆայ:

Ա՛յ իմ խանութ-ջանութ,
Խեղքս աս տանութ:

Սիւհ ծամերդ թիկնամիջիդ շարէլ աս դաս- տայ,

Շիւրացուցէլ աս, ավդալ շինել աս բազում նովխաստայ,

Ձալում ինչ կընի դարուլ անես մին երկու փաստայ:

Ա՛յ իմ խանութ-ջանութ,
Խեղքս աս տանութ:

Քո սէրն իմ սրտունն ա վառ, չուր յե՛փ կանես նալ,

Մէջլիւն դձած, զարդարած դարանֆիլ աս աղիդ եար,

Նարգիզ, սնրուլ, ուհան, վարդ-ծաղիկ աս խանութ եար:

Ա՛յ իմ խանութ-ջանութ,
Խեղքս աս տանութ:

Ծով-ծով աչքերդ, ա՛յ իմ խանութ, ինձ բիհուշ անութ,

Չո՛ւմ ախ աս տալման, նալ անելով յեանէս վիշ անութ,

Խօրոված սրտիս յե՛փ դեղ կանես անիրաւ դալում:

Ա՛յ իմ խանութ-ջանութ,
Խեղքս աս տանութ:

բ. Երբունքդ լաւ գինու քաս:

Յատկապէս քեզի սիրել ամ,
Սիրովդ յոյժ խորովել ամ.

Ունեմ սէր, քո սրտին հարցու,
Ուրախ դէմքդ առ ինձ դարձու:

Վասն է՞ր աս պահում ինձ լալով,
Վաղար ունեմ երկու տարով.

Հարաս լուս դէմքդ դաղում աս,
Հայե՛ֆ մէջ սրտիս դաղում աս:

Աննման տեսօք ես փէրի,
Աչքերիդ ելել ամ դերի.

Նազովդ ինձի երում աս,
Նոան ծառ սրտիս տիրում աս:

Էս ջարբն ինձի հարաս ա,
Շրթունքդ լաւ գինոյ թաս ա.

Սիրակա՛ն, սիրով աննման,
Սիրոյդ ծով ընկայ բեգուման:

Յատկապէս քեզ որ տեսման ամ,
Ծածուկ սիրով տապակման ամ.

Աչքերդ հոգիս կու հանէ,
Նոր սիրտդ առնա՛մ կընկանէ:

է՛յ դալմ սէր ունես ասա՛,
Յունքերդ սիրուն կամար ա.
Ա՛յ անիրաւ չո՛ւմ չես ասում,
Սիրելոյդ կարօտ աս պահում:

Քաղցր դէմքդ երբ դաղում աս,
Ջրվան սիրտս ջան դաղում աս.
Իմ քաղցրիկ սէր, կամդ ասա՛,
Սիրելոյդ վերայ դու ողորմայ:

Սիրոյդ յէջիսն ելայ դերի,
Ասա՛ սէր քո, ինձ սիրելի.
Մոռաման չիմ ես քո սէրն,
Ո՛ւմ ասեմ ես իմ դարդէն:

Մին մտածում չես դու ինձ համար,
Որ ուզում ամ քեզ անդադար.
Աղորդ ասա՛, միտդ ի՞նչ ա,
Իմ կամն քեզ լա՛ւ յայտնի ա:

Ես քո սիրէն չեմ կուշտաման,
Սաստիկ սիրով ամ տապակման.
Տրտում սրտով ման ամ գոլման,
Մզամ թէ՛ դու չե՞ս իմաման:

Նարնջի դէմքդ փայլման ա,
Սիրտս սիրովդ երման ա.
Փրկի՛ր ինձ էս ցաւից շուտով,
Ա՛յս, կմեռնեմ համբերելով:

Ո՛վ աննման, սէրդ իմ ասա՛,
Աչքերդ սիրուն շուշան ա.
Ա՛յ դալմ քեզ որ տէսման ամ,
Յաւերս ողջ մոռաման ամ:

Աչ՛ր իմ, սէ՛ր իմ, ո՛վ աննման,
Ինձ կը մնաս դու յաւիտեան:

գ. Առաւօտուց:

Առաւօտուց ելնեմ լալով,
Քո լոյս երեսին տամ բարով.
Ուրախ երեսիդ ականելով
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Լոյս երեսդ երբ դաղում աս,
Ջգարիս մէջն դաղում աս.
Սուր դանակով սպանում աս,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Դու վարդի ծառ, ես բլրուլ ամ,
Սիրոյդ էջիսն ես վառման ամ.
Նոնեք բաց շատ սիրել ամ,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Տուած ընծայդ պատուական ա,
Քան զվարդն գովական ա.
Լուսնիակի նման փայլման ա,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Գովեմ սիրելոյս ման դալն,
Շիւրացոյ ինձ սյդ նոր խալն.
Նայի՛ր սիրտս, տես իմ հալն,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Ա՛յս քաշելով ման ամ գոլման,
Սիրելի՛, քեզի գտանեմ,
Մրտիս փափազն լցուցանեմ,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Կանաչ բաղձում ես քեզ տեսայ,
Մէջլիսում բազմեալ տեսայ.
Սիրելի՛, սրտովս հավանեցայ
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Շատ սիրահար խեղճ բլրուլ ամ,
Անուշահոտոյդ դերի ամ,
Որպէս ծարաւի ջրի ամ,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Ես քո սիրէն կուշտաման չեմ,
Աչ՛ր քեզանէ բաժանման չեմ.
Առանց քեզի դաղարման չեմ,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Իմ սէրն քեզ շատ հաստատ ա,
Նման արեւի փայլման ա,
Քեզ սիրողն եմ ուղղալ ա,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Սիրոյդ էջիսն ես երվել ամ,
Ես՛ր, քո սիրէն մոլորվել ամ,
Կեանքս կեանքիդ խէտ կապել ամ,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Աչքեր ունես խումար-խումար,
Յունքերդ կապել աս կամար.
Ես քո սիրէն ամ խելագար,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Կեռքնիդ անդին մարգարիտ,
Թամամէլ աս տասնորս տարիդ,
Մանեմ բաղչէդ քաղեմ բարիդ,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Մատներ ունես մոմէ թափած,
Քեզի նման էլ չեմ տեսած.
Լոյս քո սիրէն ամ ես հալած,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Ա՛յս քաշելով քեզի հասայ,
Մինչ քո սէր յաւել տեսայ,
Մեռեալ էի, կենդանացայ,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով:

Բոպէ բոպէ ես հարման ամ,
Ուրախութենէ դողման ամ.
Էջիսովդ ես տապակման ամ,
Տաղէ բէ տաղէ նով բընով: